

Development and National Security of the Armed Forces Development Command: A Case Study of Mobile Development Unit 31

Aekkachai Khontrong¹ Wiittaya Chinnabutr² and Sukanyanat Opsin³

Received: January 05, 2026

Revised: March 20, 2026

Accepted: March 27, 2026

Abstract

The purposes of this research article were 1) to study the level of development and national security of Mobile Development Unit 31; and 2) to propose guidelines for the development and national security of Mobile Development Unit 31. This was a mixed-methods research. Quantitative research involved collecting data from 897,794 people across two provinces: 15 districts of Nan Province and 8 districts of Phrae Province. By using Taro Yamane's formula, the sample size was 400 people. Data was collected using questionnaires, and statistical analyses included frequency, percentage, mean, and standard deviation. Qualitative research involved in-depth interviews with 19 key informants, analyzed using descriptive content analysis. The research findings revealed that 1) the overall level of development and national security enhancement of the Armed Forces Development Command: A Case Study of Mobile Development Unit 31 according to

¹ Mobile Development Unit 31

²⁻³ MahachulalongkornrajavidyalayaUniversity

Corresponding author, e-mail: aekkachai7373@gmail.com, Tel. 061-4266900

the overall plan, had a high average score ($\bar{X} = 3.67$, S.D. = 0.39), and the overall level of opinion regarding the development and national security enhancement of Mobile Development Unit 31 based on Aparihaniyadhamma 7 had a high average score ($\bar{X} = 3.62$, S.D. = 0.32); and 2) the guidelines for the development and national security enhancement of Mobile Development Unit 31 consisted of four aspects, namely (1) regarding transportation, there should be development and improvement of transportation routes in communities and agricultural areas to facilitate travel, product transportation, and increase safety during travel; (2) in terms of the provision of drinking water, there should be development and provision of water sources to address drought and flooding problems, as well as support for the provision of water for consumption and agricultural purposes to the people; (3) in the aspect of assistance and development of the people, assistance should be provided to disaster victims, and knowledge of agriculture and living according to the sufficiency economy principles should be promoted; (4) regarding the promotion of integrated farming, there should be support for agricultural occupations, the formation of occupational groups, and income generation to strengthen the resilience and sustainability of communities.

Keywords: Development, National Security, Armed Forces Development Command

การพัฒนาและสร้างความมั่นคงแห่งชาติของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา กรณีศึกษาหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ 31

เอกชัย คนตรง¹ วิทยา ชินบุตร² และสุกัญญาณัฐ ออบสิน³

Received: January 05, 2026

Revised: March 20, 2026

Accepted: March 27, 2026

บทคัดย่อ

บทความวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษากระบวนการพัฒนาและสร้างความมั่นคงแห่งชาติของหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ 31 และ 2) เพื่อนำเสนอแนวทางในการพัฒนาและสร้างความมั่นคงแห่งชาติของหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ 31 การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี โดยการวิจัยเชิงปริมาณได้แก่ ประชาชนในพื้นที่ทั้งหมด 2 จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดน่าน 15 อำเภอ จังหวัดแพร่ 8 อำเภอ จำนวนประชากร 897,794 คน จากสูตรคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Taro Yamane ได้กลุ่มตัวอย่าง 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 19 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา ผลการวิจัย พบว่า 1) ระดับการพัฒนาและการสร้างความมั่นคงแห่งชาติของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา กรณีศึกษาหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ 31 ตามแผนงานโดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.67$, S.D. = 0.39) และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาและสร้างความมั่นคงแห่งชาติของหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ 31 ตามหลักอปรินิพพาน 7 โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.62$, S.D. = 0.32) และ 2) แนวทางใน

¹ หน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ 31

²⁻³ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Corresponding author, e-mail: aekkachai7373@gmail.com, Tel. 061-4266900

การพัฒนาและสร้างความมั่นคงแห่งชาติของหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ 31 ประกอบด้วย 4 ด้านได้แก่ (1) ด้านการคมนาคม ควรมีการพัฒนาและปรับปรุงเส้นทางคมนาคมในชุมชนและพื้นที่การเกษตร เพื่ออำนวยความสะดวกในการเดินทาง การขนส่งผลผลิต และเพิ่มความปลอดภัยในการสัญจร (2) ด้านการจัดหาน้ำกินน้ำใช้ ควรมีการพัฒนาและจัดหาแหล่งน้ำเพื่อแก้ไขปัญหาภัยแล้งและน้ำท่วม รวมถึงมีการสนับสนุนน้ำอุปโภคบริโภคและน้ำเพื่อการเกษตรให้แก่ประชาชน (3) ด้านการช่วยเหลือและพัฒนาประชาชน ควรให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัย และส่งเสริมความรู้ด้านการเกษตรและการดำรงชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง และ (4) ด้านการส่งเสริมเกษตรผสมผสาน ควรมีการสนับสนุนการประกอบอาชีพด้านการเกษตร การรวมกลุ่มอาชีพ และการสร้างรายได้ เพื่อเสริมความเข้มแข็งและความยั่งยืนของชุมชน

คำสำคัญ: การพัฒนา, การสร้างความมั่นคงแห่งชาติ, หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

บทนำ

ปัญหาด้านความมั่นคงของประเทศไทยในปัจจุบันมีลักษณะผสมผสานระหว่างภัยคุกคามรูปแบบเดิม (traditional security threats) คือ ภัยคุกคามด้านการทหาร เช่น การสู้รบตามแนวชายแดน หรือความขัดแย้งเรื่องเส้นเขตแดน และภัยคุกคามรูปแบบใหม่ (non-traditional security threats) คือ ภัยคุกคามที่เกี่ยวกับความมั่นคงของมนุษย์ และส่งผลกระทบต่อเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ รวมถึงทิศทางการพัฒนาประเทศในระยะยาว โดยมีปัจจัยที่เกี่ยวข้อง เช่น ภาวะโลกร้อน ภัยพิบัติธรรมชาติอันเนื่องมาจากกระแสโลกาภิวัตน์ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่ก่อให้เกิดภัยพิบัติธรรมชาติที่รุนแรง และการแพร่ขยายที่ก่อให้เกิดอันตรายในวงกว้าง เช่น โรคอุบัติใหม่ อาชญากรรมข้ามชาติและการก่อการร้าย (ฉัตรชัย ศรีเมืองกาญจนา, 2561) และวิกฤตการณ์ความมั่นคงในระดับประเทศ ระดับภูมิภาค และระดับโลก การใช้แนวทางปฏิบัติที่ดีในระดับสากลมาประยุกต์ใช้เพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติที่สมบูรณ์และเหมาะสมกับการดำเนินการของประเทศไทยมากที่สุด ทั้งเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนได้เข้ามามีส่วนร่วมรับรู้เรียนรู้และศึกษาทำความเข้าใจแนวทางการจัดการความเสี่ยงด้วยการเตรียมความพร้อมของชาติตั้งแต่ในภาวะปกติตลอดจน สามารถสนับสนุนและลดความเสี่ยงของภัยคุกคามในรูปแบบ

ต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพอันจะส่งผลดีต่อความมั่นคงของประชาชนสังคมและประเทศชาติอย่างแท้จริง (ประยุทธ์ จันทร์โอชา, 2560)

หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา (นทพ.) ซึ่งเป็นหน่วยขึ้นตรงกองบัญชาการกองทัพไทย มีหน้าที่พิจารณาเสนอความเห็นเกี่ยวกับนโยบาย วางแผน อำนาจการ ประสานงานและดำเนินการ พัฒนาประเทศเพื่อสร้างความมั่นคงของชาติสนับสนุนภารกิจของรัฐในการพัฒนาชาติป้องกันและ แก้ไขปัญหาจากภัยพิบัติและการช่วยเหลือประชาชน ตลอดจนปฏิบัติการกิจอื่นใดตามที่ได้รับ มอบหมาย โดยหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาได้ดำเนินงานพัฒนาช่วยเหลือประชาชนในท้องถิ่นต่าง ๆ ตาม 8 แผนงานหลัก ดังนี้ 1) แผนงานสร้างเส้นทางคมนาคม ถนนหนทางนับเป็นปัจจัยสำคัญใน การนำความเจริญเข้าไปสู่ท้องถิ่นพร้อม ๆ กับการนำผลผลิตของผู้คนออกมาสู่ตลาด 2) แผนงาน ส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ อาทิการผลิตน้ำเชื้อแช่แข็ง เพื่อผสมเทียมให้แก่แม่โคพันธุ์พื้นเมือง ของเกษตรกร การผลิตพันธุ์ปลาน้ำจืดสนับสนุนเกษตรกร การจัดตั้งโครงการประมงหมู่บ้าน ประมง โรงเรียน รวมทั้งการผลิตเมล็ดพันธุ์หญ้าเพื่อเป็นอาหารสัตว์การเพาะพันธุ์ กล้าไม้ยืนต้น โครงการ สหกรณ์การเกษตรซึ่งในปัจจุบันมีสหกรณ์การเกษตรในความดูแลรับผิดชอบของหน่วยบัญชาการ ทหารพัฒนา จำนวน 35 แห่ง กระจายอยู่ทั่วทุกภูมิภาค 3) แผนงานพัฒนาแหล่งน้ำ 4) แผนงาน พัฒนาชุมชนและสาธารณูปการ ได้แก่ การสร้างถนนภายในหมู่บ้าน การขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลการ สร้างระบบประปา หมู่บ้าน ระบบประปาภูเขาการสร้างถังเก็บน้ำฝน สร้างศาลาประชาคม ศาลาที่ พัก ริมทาง และสนามเด็กเล่น 5) แผนงานการสาธารณสุข การสร้างสถานอนามัยให้แก่หมู่บ้านและ ประสานขอรับการสนับสนุนเจ้าหน้าที่ประจำสถานอนามัย รวมถึงจัดชุดแพทย์เคลื่อนที่ออกไป ให้บริการถึงหมู่บ้าน 6) แผนงานการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เช่น สร้างอาคารเรียน จัดหา อุปกรณ์การเรียน การกีฬา ทุนการศึกษาและส่งเสริมการศึกษานอกโรงเรียน เช่น การจัดตั้งศูนย์ เยาวชน การฝึกอาชีพให้แก่เยาวชน รวมทั้งการขยายโอกาสทางการศึกษาและฝึกอาชีพแก่ทหาร กอง ประจำการ 7) แผนงานการประชาสัมพันธ์และจิตวิทยา เช่น หอกระจายข่าว และสถานี วิทยุกระจายเสียงของหน่วย 8) แผนงานสังคมสงเคราะห์และอื่น ๆ ซึ่งการช่วยเหลือตามแผนงานนี้ จะกระทำในนามศูนย์บรรเทาสาธารณภัยหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา (ศบภ.นทพ.) (ปิยะนุช ปิ๋ว, 2561)

หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา มีวิสัยทัศน์คือ “หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาเป็นหน่วยงานชั้นเยี่ยมของกองทัพไทยในด้านการพัฒนาเพื่อความมั่นคง โดยเตรียมความพร้อมของทรัพยากรบุคคล ชุมชน พื้นที่ เพื่อป้องกันภัยคุกคามทุกรูปแบบ และประชาชนมีความเชื่อมั่นศรัทธาต่อกองทัพไทย” และมีพันธกิจคือ 1) เติบโตทุนสถาบันพระมหากษัตริย์และส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข 2) สนับสนุนภารกิจของรัฐบาลในการพัฒนาประเทศเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของชาติการช่วยเหลือประชาชน การป้องกันและแก้ไขปัญหาสาธารณภัยและภัยพิบัติ 3) สนับสนุนภารกิจของรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาสำคัญเร่งด่วนของชาติตลอดจนปฏิบัติการกิจอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย (ปิยะนุช ปิ๋ว, 2561)

หน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ 31 เป็นหน่วยงานหลักของสำนักงานพัฒนาภาค 3 หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในการพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงในพื้นที่จังหวัดแพร่-จังหวัดน่าน มีการบริหารจัดการที่ดีมีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับของประชาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและส่วนราชการ กำลังพลอยู่อย่างมีเกียรติศักดิ์ศรี มีสวัสดิการที่ดี มีความสุขและมีความรักความสามัคคีในองค์กร โดยรับผิดชอบในการพัฒนาครอบคลุม 2 จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดน่าน มี 15 อำเภอ 98 ตำบล 874 หมู่บ้าน จังหวัดแพร่ มี 8 อำเภอ 73 ตำบล 595 หมู่บ้าน รวมพื้นที่รับผิดชอบ 17,947,884 ตารางกิโลเมตร มี 7 อำเภอของจังหวัดน่านที่ติดชายแดน มีระยะทาง 203 กิโลเมตร (หน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ 31, 2566)

จากเหตุผลข้างต้นทำให้ผู้วิจัยอยากศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาและสร้างความมั่นคงแห่งชาติของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา กรณีศึกษาหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ 31” เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาและสร้างความมั่นคงแห่งชาติของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา และเป็นไปตามพันธกิจของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาด้านการสนับสนุนรัฐบาลในการพัฒนาประเทศเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ การช่วยเหลือประชาชน การป้องกันและแก้ไขปัญหาสาธารณภัยและภัยพิบัติ ต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับการพัฒนาและสร้างความมั่นคงแห่งชาติของหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ 31

2. เพื่อเสนอแนวทางในการพัฒนาและสร้างความมั่นคงแห่งชาติของหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ 31

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยฉบับนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานวิธีระหว่างวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่รอบด้าน โดยมีกระบวนการวิจัยดังต่อไปนี้

1. การศึกษาในเชิงเอกสาร โดยทำการทบทวนจากแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เช่น แนวคิดการพัฒนาแนวคิดการพัฒนายั่งยืน แนวคิดการสร้าง ความมั่นคงแห่งชาติ หลักการบริหารนิยธรรม 7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลบริบทพื้นที่วิจัยเพื่อนำมาวิเคราะห์และกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย และตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

2. การวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง 400 คน ซึ่งสุ่มจากประชาชนในพื้นที่ทั้งหมด 2 จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดน่าน 15 อำเภอ จังหวัดแพร่ 8 อำเภอ จำนวนประชากร 897,794 คน (กรมการปกครอง, 2567) โดยใช้สูตรของทาโร ยามาเน (Yamane, T., 1973) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม แบบสอบถามมีค่าความเที่ยงตรง ระหว่าง 0.8-1.0 ทุกข้อ และมีค่าความเชื่อมั่น 0.942 สถิติที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย คือ สถิติเชิงบรรยาย ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ที่ถูกเลือกแบบเฉพาะเจาะจงเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญในสาขาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องรวมถึงประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ แบ่งเป็น 4 กลุ่ม จำนวน 19 รูป/คน และการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non-participant Observation) เพื่อให้ได้ข้อค้นพบที่ชัดเจน สามารถอธิบายเสริม สนับสนุน ข้อโต้แย้งต่าง ๆ และเสริมให้มีความรู้ ความเข้าใจในปรากฏการณ์ รวมถึงการเสนอแนะข้อคิดเห็นในประเด็นที่มีข้อขัดแย้ง หรือเห็นควรเพิ่มเติมให้ชุดความรู้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา

สรุปผลการวิจัย

1. ระดับการพัฒนาและสร้างความมั่นคงแห่งชาติของหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ 31 พบว่า ระดับการพัฒนาและการสร้างความมั่นคงแห่งชาติของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา วิทยาลัยศึกษาหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ 31 ตามแผนงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 3.67$, S.D. = 0.39 และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาและสร้างความมั่นคงแห่งชาติของหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ 31 ตามหลักอปริธานิยธรรม 7 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 3.62$, S.D. = 0.32 ดังรายละเอียดในตารางที่ 1 และ 2

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาและสร้างความมั่นคงแห่งชาติของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา วิทยาลัยศึกษาหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ 31 ตามแผนงาน
ภาพรวม

(n=400)

การพัฒนาและสร้างความมั่นคงแห่งชาติของหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ 31 ตามแผนงาน ภาพรวม	ระดับความเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านแผนงานก่อสร้างเส้นทางคมนาคม	3.58	0.60	มาก
2. ด้านแผนงานจัดหาน้ำกินน้ำใช้	3.67	0.54	มาก
3. ด้านแผนงานพัฒนาช่วยเหลือประชาชน	3.61	0.56	มาก
4. ด้านแผนงานส่งเสริมเกษตรผสมผสาน	3.82	0.71	มาก
รวม	3.67	0.39	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับการพัฒนาและการสร้างความมั่นคงแห่งชาติของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา วิทยาลัยศึกษาหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ 31 ตามแผนงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 3.67$, S.D. = 0.39 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่ได้รับความเห็นมากที่สุด คือ ด้านแผนงานส่งเสริมเกษตรผสมผสาน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ $\bar{X} = 3.82$, S.D. = 0.71 รองลงมา คือ ด้านแผนงานจัดหาน้ำกินน้ำใช้ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 3.67$, S.D. = 0.54 ด้านแผนงานพัฒนาช่วยเหลือประชาชน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 3.61$, S.D. = 0.56 และ

ด้านที่ได้รับความเห็นน้อยที่สุด คือ ด้านแผนงานก่อสร้างเส้นทางคมนาคม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 3.58$, S.D. = 0.60 ตามลำดับ

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาและสร้างความมั่นคง
แห่งชาติของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา กรณีศึกษาหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ 31 ตามหลักอปริ
หานิยธรรม 7 ภาวะรวม

(n=400)

การพัฒนาและสร้างความมั่นคงแห่งชาติของหน่วยพัฒนา การเคลื่อนที่ 31 ตามหลักอปริหานิยธรรม 7 ภาวะรวม	ระดับความเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านการประชุมอย่างต่อเนื่อง	3.61	0.48	มาก
2. ด้านการมีองค์กรประชุมครบ	3.64	0.43	มาก
3. ด้านการจัดทำมติร่วมกัน	3.59	0.57	มาก
4. ด้านการให้การยอมรับกับความแตกต่างหลากหลาย	3.67	0.49	มาก
5. ด้านการให้ความเสมอภาค เสรีนิยม	3.62	0.41	มาก
6. ด้านการให้ความเคารพต่อผู้อาวุโส สถานที่และทรัพยากร	3.65	0.58	มาก
7. ด้านการให้ความร่วมมือสร้างภูมิคุ้มกันชุมชน	3.58	0.48	มาก
รวม	3.62	0.32	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาและสร้างความมั่นคง
แห่งชาติของหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ 31 ตามหลักอปริหานิยธรรม 7 โดยภาวะรวม อยู่ในระดับมาก
มีค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 3.62$, S.D. = 0.32 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่ได้รับความเห็นมากที่สุด
คือ ด้านการให้การยอมรับกับความแตกต่างหลากหลาย อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ $\bar{X} = 3.67$,
S.D. = 0.49 รองลงมา คือ ด้านการให้ความเคารพต่อผู้อาวุโส สถานที่และทรัพยากร อยู่ในระดับ
มาก มีค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 3.65$, S.D. = 0.58 ด้านการมีองค์กรประชุมครบ $\bar{X} = 3.64$, S.D. = 0.43 ด้านการ
ให้ความเสมอภาค เสรีนิยม $\bar{X} = 3.62$, S.D. = 0.41 ด้านการประชุมอย่างต่อเนื่อง $\bar{X} = 3.61$,
S.D. = 0.48 ด้านการจัดทำมติร่วมกัน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 3.59$, S.D. = 0.57 และด้านที่
ได้รับความเห็นน้อยที่สุด คือ ด้านการให้ความร่วมมือสร้างภูมิคุ้มกันชุมชน อยู่ในระดับมาก มี
ค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 3.58$, S.D. = 0.48ตามลำดับ

2. แนวทางในการพัฒนาและสร้างความมั่นคงแห่งชาติของหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ 31 พบว่า หน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ 31 ควรมีแนวทางในการพัฒนาและสร้างความมั่นคงแห่งชาติ ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้

2.1 ด้านแผนงานก่อสร้างเส้นทางคมนาคม หน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ 31 ควรมุ่งพัฒนาและปรับปรุงเส้นทางคมนาคมในชุมชนและพื้นที่การเกษตรให้ได้มาตรฐาน เพื่ออำนวยความสะดวกในการสัญจรและการขนส่งผลผลิตทางการเกษตร รวมทั้งเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงพื้นที่และยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่

2.2 ด้านแผนงานจัดหาน้ำกินน้ำใช้ ควรดำเนินการพัฒนาและบริหารจัดการแหล่งน้ำอย่างเป็นระบบ เพื่อแก้ไขปัญหาภัยแล้งและน้ำท่วมขังในพื้นที่การเกษตร โดยมุ่งเน้นการสร้างและปรับปรุงแหล่งกักเก็บน้ำ รวมถึงการจัดหาน้ำอุปโภคบริโภค เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนและเสริมสร้างความมั่นคงด้านทรัพยากรน้ำให้แก่ชุมชน

2.3 ด้านแผนงานพัฒนาช่วยเหลือประชาชน ควรให้ความสำคัญกับการช่วยเหลือประชาชนในสถานการณ์ภัยพิบัติและเหตุฉุกเฉิน ควบคู่กับการส่งเสริมองค์ความรู้ด้านการเกษตรและการดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการพึ่งพาตนเองและลดความเปราะบางของชุมชน

2.4 ด้านแผนงานส่งเสริมเกษตรผสมผสาน ควรส่งเสริมและสนับสนุนการทำเกษตรผสมผสานและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ โดยสนับสนุนกิจกรรมด้านการปศุสัตว์ การปลูกพืชผัก การทำปุ๋ยชีวภาพ และการปลูกไม้ยืนต้น เพื่อสร้างรายได้ เพิ่มแหล่งอาหาร และพัฒนาความยั่งยืนของชุมชนในระยะยาว

การพัฒนาและสร้างความมั่นคงแห่งชาติของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา กรณีศึกษา หน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ 31 ตามหลักการบริหารนิยธรรม 7 ควรมีแนวทางดังนี้

1. ส่งเสริมการประชุมอย่างต่อเนื่อง ควรจัดให้มีการประชุมและการประสานงานร่วมกันอย่างสม่ำเสมอระหว่างหน่วยงาน ผู้นำชุมชน และประชาชน เพื่อสร้างความร่วมมือและความเข้าใจร่วมกัน

2. เน้นการมีองค์ประชุมครบถ้วน ควรให้ความสำคัญกับการมีองค์ประชุมครบเพื่อให้มติที่ได้เกิดความชอบธรรมและลดปัญหาความขัดแย้งในภายหลัง

3. ส่งเสริมการจัดทำมติด่วนร่วมกัน ควรเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น และร่วมกันกำหนดมติ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติอย่างสมครสมานสามัคคี
4. ยอมรับความแตกต่างหลากหลายของชุมชน ควรให้ความสำคัญกับความเสมอภาคและการเคารพในความแตกต่างด้านชาติพันธุ์ อาชีพ การศึกษา และเพศ เพื่อให้การพัฒนาเป็นไปอย่างสันติและทั่วถึง
5. ส่งเสริมความเสมอภาคและเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นอย่างเสรี โดยยึดหลักเหตุผลและการไม่ใช้อำนาจ เพื่อให้การตัดสินใจตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง
6. ให้ความเคารพต่อผู้อาวุโส สถานที่ และทรัพยากร ควรยึดหลักความอ่อนน้อมถ่อมตน การเคารพผู้อาวุโส และการใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่า เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีในชุมชน
7. สร้างความร่วมมือเพื่อเสริมภูมิคุ้มกันของชุมชน ควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาพื้นที่และทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตและสร้างความมั่นคงของชุมชนอย่างยั่งยืน

อภิปรายผลการวิจัย

1. ระดับการพัฒนาและสร้างความมั่นคงแห่งชาติของหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ 31 พบว่า ระดับการพัฒนาและการสร้างความมั่นคงแห่งชาติของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา กรณีศึกษาหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ 31 ตามแผนงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 3.67$, S.D. = 0.39 ทั้งนี้เป็นเพราะ หน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ 31 ให้ความสำคัญกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ทรัพยากรน้ำ การช่วยเหลือประชาชน และการส่งเสริมอาชีพเกษตรกรรม โดยเฉพาะในด้านการจัดการแหล่งน้ำ การส่งเสริมเกษตรผสมผสาน และการช่วยเหลือประชาชนในภาวะภัยพิบัติ ซึ่งมีส่วนสำคัญต่อคุณภาพชีวิตและความมั่นคงของชุมชน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภาณุรัตน์ ดีเสมอ และคณะ (2563) พบว่า การดำเนินงานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$) เนื่องจาก หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาได้ดำเนินการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมและแหล่งน้ำ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต ลดความเสี่ยงอุบัติเหตุ และ

สนับสนุนการเกษตรของประชาชนควบคู่กับการช่วยเหลือและส่งเสริมอาชีพในชุมชน ทั้งการแปรรูป การเลี้ยงสัตว์ และการพัฒนาแหล่งอาหาร เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของชุมชน การดำเนินงานดังกล่าวส่งเสริมการมีส่วนร่วมระหว่างรัฐกับประชาชน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นำไปสู่การพึ่งพาตนเอง เพิ่มรายได้ และลดรายจ่าย และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาและสร้างความมั่นคงแห่งชาติของหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ 31 ตามหลักอภิธานิธรรม 7 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 3.62, S.D. = 0.32) ทั้งนี้เป็นเพราะ หน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ 31 มีการดำเนินงานโดยยึดหลักการมีส่วนร่วม ความเสมอภาค การยอมรับความแตกต่างหลากหลาย และการเคารพซึ่งกันและกัน โดยให้ความสำคัญกับการเคารพผู้อาวุโสเป็นสำคัญ อีกทั้งกระบวนการประชุมมีองค์ประชุมครบถ้วน สะท้อนถึงรูปแบบการดำเนินงานที่เปิดกว้าง โปร่งใส และเอื้อต่อการสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานกับชุมชน สอดคล้องกับปรัชญา โชติชะมา และคณะ (2566) พบว่า การใช้หลักอภิธานิธรรมต่อการบริหารงานของเทศบาลเมืองม่วงงาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก (μ = 3.96, σ = 0.76) ทั้งนี้เป็นเพราะ การบริหารงานให้มีประสิทธิภาพต้องอาศัยการประชุมหารืออย่างสม่ำเสมอและพร้อมเพรียง เพื่อสร้างความเข้าใจร่วม ควบคู่กับการยึดถือหลักการและแนวปฏิบัติที่ดีของผู้นำ การให้ความสำคัญต่อภาวะผู้นำ การให้เกียรติซึ่งกันและกัน และการเคารพศรัทธาและประเพณีของพื้นที่ ตลอดจนการส่งเสริมศักยภาพบุคลากร ซึ่งล้วนเป็นปัจจัยที่ช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งและความยั่งยืนในการบริหารงานขององค์กร

2. แนวทางการพัฒนาและสร้างความมั่นคงแห่งชาติของหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ 31 พบว่า ควรดำเนินการอย่างเป็นระบบใน 4 ด้านหลัก ได้แก่ 1) การพัฒนาเส้นทางคมนาคมให้ได้มาตรฐานเพื่อสนับสนุนการสัญจรและการขนส่งผลผลิต 2) การบริหารจัดการแหล่งน้ำกินน้ำใช้และน้ำเพื่อการเกษตรเพื่อลดปัญหามลพิษแล้งและน้ำท่วม 3) การพัฒนาช่วยเหลือประชาชนทั้งในภาวะปกติและสถานการณ์ฉุกเฉินควบคู่กับการส่งเสริมการพึ่งพาตนเอง และ 4) การส่งเสริมเกษตรผสมผสานเพื่อสร้างรายได้ เพิ่มแหล่งอาหาร และความยั่งยืนของชุมชน นอกจากนี้การนำหลักอภิธานิธรรม 7 มาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงาน โดยเน้นการประชุมอย่างต่อเนื่อง การมีองค์ประชุมครบถ้วน การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การเคารพความหลากหลาย ความเสมอภาค การให้ความเคารพต่อผู้อาวุโส สถานที่ และทรัพยากร รวมถึงการสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานกับประชาชน มีส่วนสำคัญในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ช่วยลดความขัดแย้ง และนำไปสู่

การสร้าง ความมั่นคงอย่างยั่งยืนในระดับพื้นที่ ซึ่งสอดคล้องกับพัชรี พิพิธสุขสันต์ (2568) พบว่า แนวทางการพัฒนาบทบาทกองทัพบกไทยในการสนับสนุนงานความมั่นคงแห่งชาติของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ควรมุ่งเน้นการเสริมสร้างศักยภาพของชุมชนให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ โดยส่งเสริมอาชีพ การรวมกลุ่มของเกษตรกร และการแปรรูปผลิตภัณฑ์ชุมชน ควบคู่กับการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการวางแผนและดำเนินโครงการผ่านเวทีประชาคม เพื่อให้การพัฒนาสอดคล้องกับบริบทและความต้องการของพื้นที่อย่างแท้จริง ทั้งนี้ การประยุกต์ใช้หลักอภิธานิธรรม 7 เป็นกรอบในการดำเนินงาน โดยเน้นการประชุมอย่างต่อเนื่อง การมีองค์ประชุมครบถ้วน การตัดสินใจร่วมกัน การเคารพผู้นำ ความเสมอภาค การใช้คุณธรรมแทนอำนาจ และการเคารพทรัพยากรของชุมชน จะช่วยเสริมสร้างความร่วมมือ ความสามัคคี และภูมิคุ้มกันของชุมชน อันนำไปสู่ความมั่นคงอย่างยั่งยืนในระดับพื้นที่

องค์ความรู้ใหม่

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาและสร้างความมั่นคงแห่งชาติของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา กรณีศึกษาหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ 31” ผู้วิจัยได้รับองค์ความรู้จากการวิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ใหม่

จากแผนภาพดังกล่าวได้แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของการพัฒนาและสร้างความมั่นคงแห่งชาติของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา กรณีศึกษาหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ 31 โดยใช้หลักอภิธานิธรรม 7 สามารถอธิบายได้ดังนี้

1. ด้านแผนงานก่อสร้างเส้นทางคมนาคม ดำเนินการสร้างถนนเพื่อช่วยการเดินทางระหว่างชุมชนและเส้นทางเข้าพื้นที่การเกษตร สำหรับขนย้ายสินค้าทางการเกษตรไปจำหน่าย ประชาชนสามารถเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรจากพื้นที่กระจายไปสู่ภายนอกชุมชนสะดวก รวดเร็ว ปรับปรุงทางลูกรังเป็นทางผิวจราจรลาดยาง สร้างเส้นทางมาตรฐานเพื่อให้ประชาชนใช้เดินทางไปมาสะดวก มีการปรับปรุงเส้นทางลูกรังให้เป็นทางผิวจราจร คสล.
2. ด้านแผนงานจัดหาน้ำกินน้ำใช้ จัดหาหรือพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อลดปัญหาน้ำท่วมขังพื้นที่ทำการเกษตร ชะลอความรุนแรงการไหลของน้ำ รวมทั้งสร้างฝายน้ำล้นเพื่อเชื่อมเส้นทางจราจร สร้างแหล่งน้ำร่วมกับชุมชนสำหรับทำประปาหมู่บ้าน พัฒนาแหล่งน้ำรองรับการสร้างอาชีพ และแหล่งอาหาร
3. ด้านแผนงานพัฒนาช่วยเหลือประชาชน มีการออกสำรวจและแก้ไขปัญหาในเบื้องต้นจากภัยพิบัติทางธรรมชาติ เช่น อุทกภัย อัคคีภัย อุทกภัย และวาตภัย เป็นต้น จัดกิจกรรมอบรมให้ความรู้ทางการเกษตรแก่ประชาชน ช่วยให้ประชาชนพึ่งพาตนเองได้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
4. ด้านแผนงานส่งเสริมเกษตรผสมผสาน ส่งเสริมและสนับสนุนโครงการเกษตรผสมผสานให้กับประชาชน เช่น การส่งเสริมการปศุสัตว์ การปลูกพืชผักสวนครัว การทำปุ๋ยหมักชีวภาพ การปลูกต้นไม้ยืนต้น และต้นไม้ผลในพื้นที่ป่าต้นน้ำ ปลูกหญ้าเนเปียร์ ส่งเสริมการเลี้ยงปลา กินพืช ส่งเสริมการเลี้ยงไก่พื้นเมือง
5. ด้านการประชุมอย่างต่อเนื่อง เน้นการประชุมให้ครบองค์ประชุมเพราะการที่ทำให้ครบองค์ประชุมจะทำให้เกิดความพร้อมเพียงการยอมรับในมติของที่ประชุม หากองค์ประชุมไม่ครบอาจเกิดปัญหาเกิดข้อพิพาท หรือความขัดแย้งได้ในภายหลัง เพื่อให้เกิดความร่วมมือระหว่างหน่วยงานทหาร ผู้นำชุมชน และประชาชน เป็นการระดมความคิดเห็น และความต้องการในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนของแต่ละชุมชน

6. ด้านการมีองค์ประชุมครบ เน้นการประชุมให้ครบองค์ประชุมเพราะการที่ทำให้ครบองค์ประชุมจะทำให้เกิดความพร้อมเพียง การยอมรับในมติของที่ประชุม หากองค์ประชุมไม่ครบอาจเกิดปัญหาเกิดข้อพิพาท หรือความขัดแย้งได้ในภายหลังได้

7. ด้านการจัดทำมติร่วมกัน การรับฟังข้อเสนอแนะจากประชาชนหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยไม่เพิ่มเติมหรือยกเลิกระเบียบต่าง ๆ โดยพลการ ดำเนินการจัดทำมติร่วมกันและนำไปปฏิบัติก็จะเกิดความสมัคสมานสามัคคีในการดำเนินโครงการ ซึ่งผลของการประชุมแต่ละครั้งจะอาศัยการลงมติร่วมกันเพื่อให้เกิดการปฏิบัติและทำกิจกรรมร่วมกัน

8. ด้านการให้การยอมรับในความแตกต่างหลากหลาย การให้การยอมรับในความแตกต่างหลากหลายของคนในชุมชนทั้งทางด้านชนชาติพันธุ์ ด้านฐานะ อาชีพ ด้านการศึกษา และทางด้านเพศ ให้ความเสมอภาคกัน เพื่อให้เกิดการพัฒนาพื้นที่เป็นไปด้วยความสงบเรียบร้อย เชื่อมโยงความต้องการไปสู่จุดมุ่งหมายเดียวกัน

9. ด้านการให้ความเสมอภาค เสรีนิยม เน้นการประชุมการสร้างความร่วมมือ ทดแทนการควบคุม มีการใช้ข้อมูล การให้เหตุผลนำเสนอข้อมูลต่อชุมชน เพื่อให้เกิดการกำหนดแนวทางในการพัฒนา และสร้างความร่วมมือ และที่สำคัญใช้หลักพุทธธรรมเป็นแนวทางในการปฏิบัติ การรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกมาเป็นแนวทางในการจัดการประชุมเพื่อให้เกิดความสามัคคีและปรองดองร่วมกัน

10. ด้านการให้ความเคารพต่อผู้อาวุโส สถานที่และทรัพยากร มีการรู้จักอ่อนน้อม ถ่อมตน ให้ความเคารพนับถือผู้อาวุโส แสดงความเคารพต่อกันอย่างเหมาะสม รับฟังความคิดเห็นผู้อื่นโดยปราศจากอคติ ผ่านการสร้างและการนำเสนอองค์ความรู้ รวมถึงการจัดสรรทรัพยากร การใช้สถานที่ที่ตรงกับความต้องการของประชาชน เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างชุมชนและหน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ

11. ด้านการให้ความร่วมมือสร้างภูมิคุ้มกันชุมชน ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีรายได้เพิ่มขึ้น พัฒนาอาชีพสร้างความมั่งคั่งในการดำรงชีวิต ในลักษณะพึ่งพาตนเองได้ เพื่อให้เกิดภูมิคุ้มกันภายในชุมชน และประชาชนมีความเข้มแข็งสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาควรมีการส่งเสริมมุ่งเน้นการพัฒนาคณะ ชุมชน รวมถึงกำลังพลของหน่วยให้มีความรู้ ความเข้าใจในการพัฒนาร่วมกัน โดยจัดให้มีสถานที่อบรมและศึกษาเฉพาะงานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา
2. หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาควรพิจารณายุติภารกิจการทำงานบางงานที่มีซ้ำซ้อนกับหน่วยงานราชการอื่นเพื่อปรับลดภาระงานและงบประมาณของหน่วยงาน
3. หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาควรมีการปรับบทบาทและวิธีการทำงานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาให้สอดคล้องกับบริบทเรื่องความมั่นคงที่เปลี่ยนแปลงไป

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาสามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาบุคลากร กำลังพล และชุมชน โดยการจัดอบรมและแหล่งเรียนรู้เฉพาะด้าน เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และการมีส่วนร่วมในการพัฒนา
2. หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาและหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง สามารถใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาปรับภารกิจที่ซ้ำซ้อน เพื่อลดภาระงานและงบประมาณ พร้อมทั้งเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน
3. หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา สามารถใช้เป็นแนวทางในการปรับบทบาทและวิธีการดำเนินงานให้สอดคล้องกับบริบทด้านความมั่นคงที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อยกระดับประสิทธิภาพและความทันสมัยของหน่วยงาน

เอกสารอ้างอิง

กรมการปกครอง. (2567). *โครงสร้างข้อมูลสถิติจำนวนประชากรไทยที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน แยก รายอายุ รายเดือน ระดับหมู่บ้าน เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2567*. เข้าถึงได้จาก https://stat.bora.dopa.go.th/new_stat/webPage/statByMooBan.php?year=67&month=02

- ฉัตรชัย ศรีเมืองกาญจนา. (2561). *การบริหารจัดการด้านความมั่นคงพื้นที่ชายแดนของประเทศ*
ไทย. กรุงเทพฯ : สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- ปกิต สันตินิยม. (2555). *บทบาทหน้าที่หน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาใน*
กระบวนการสื่อสารทางการเมือง เพื่องานพัฒนาด้านความมั่นคงในพื้นที่ชนบท (ช่วง
พ.ศ. 2505–2553). (ดุชนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาสื่อสารการเมือง).
บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกริก.
- ประยุทธ์ จันทร์โอชา. (2560). *แผนเตรียมความพร้อมแห่งชาติ (พ.ศ. 2560–2564).* กรุงเทพฯ :
สำนักยุทธศาสตร์การเตรียมความพร้อมและการป้องกันประเทศ สำนักงานสภาความ
มั่นคงแห่งชาติ.
- ปิยะนุช ปิ้ว. (2561). *บทบาทของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาเพื่อสนับสนุนงานความมั่นคง.*
กรุงเทพฯ : ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ.
- พัชรี พิพิธสุขสันต์. (2568). *การพัฒนาบทบาทของกองทัพไทยเพื่อสนับสนุนงานความมั่นคง*
แห่งชาติของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา. วารสารสังคมพัฒนศาสตร์, 8(10), 99–109.
- ภาณุรัตน์ ดีเสมอ และคณะ. (2563). *การพัฒนาการสร้างความมั่นคงแห่งชาติของหน่วยบัญชาการ*
ทหารพัฒนา. วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์, 9(4), 215–228.
- ภาณุรัตน์ ดีเสมอ. (2563). *การพัฒนาการสร้างความมั่นคงแห่งชาติของหน่วยบัญชาการทหาร*
พัฒนา. (ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์). บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหา
จุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.
- รัชฎา โชตะชะมา และคณะ. (2566). *การใช้หลักอุปทานิยธรรมต่อการบริหารงานของเทศบาล*
เมืองม่วงงาม อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา. วารสารวิชาการการจัดการภาครัฐและ
เอกชน, 6(1), 133–147.
- เสนอ อัครมณฑา. (2557). *รูปแบบการบริหารจัดการตามหลักอุปทานิยธรรมขององค์การบริหาร*
ส่วนจังหวัดนนทบุรี. (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสน
ศาสตร์). บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.

หน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ 31. (2566). *การพัฒนาและสร้างความมั่นคงแห่งชาติของหน่วย
บัญชาการทหารพัฒนา กรณีศึกษาหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ 31. หน่วยบัญชาการ
ทหารพัฒนา. (อัสสำเนา)*

Yamane, T. (1973). *Statistics: An introductory analysis*. (3rd ed.). New York : Harper &
Row.